

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCXIV. ad annum CCCXLVI.

Parisiis, 1644

Rescriptum Constantini Augusti post Synodum, ad Episcopos qui
interfuerant, vt ad suas prouincias reuertantur. Constantivs Avgvstvs
Episcopis Catholicis carissimis fratribus salutem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15072

¹³ *Rescriptum Constantini Augusti post Synodum, ad Episcopos qui interfuerant, ut ad suas provincias reuertantur.*

*CONSTANTINVS AVGVSTVS EPISCOPIS
Catholicis carissimis fratribus salutem.*

ÆTERNA & religiosa incomprehensibilis pietas Dei nostri nequaquam permittit humanam conditionem diutius in tenebris oberrare ; neque patitur exosas quorumdam voluntates vsque in tantum peruidere , vt non suis præclarissimis luminibus denuo pandens iter salutare, eas det ad regulā iustitiā conuerti. Habeo quippe cognitum multis exemplis, hæc eadem ex meipso metior. Fuerant enim in me primitus , quæ iustitia carere videbantur; nec vlla putabam videre supernam potentiam , quæ iuxta secreta pectoris mei gererem. Evidem hæc, vt dixi , æquam fortunam debuerunt sortiri, scilicet omnibus malis redundantem. sed Deus omnipotens in cælis per sœcula residens tribuit quod non merebar. Certo iam neque dici , neque enumerari possunt ea , quæ caelesti sua in me famulum suum beniuolentia concessit , sanctissimi Antifites Christi saluatoris, fratres carissimi. Gaudeo igitur equidem specialiter , gaudeo quod tandem habita iustissima diiudicatione, eos ad meliorem spem fortunamque reuocasti , quos malignitas diaboli videbatur a præclarissima luce legis Catholicæ sua persuasione auertisse . O vere viætrix prouidentia Christi saluatoris , vt etiam his consuleret, qui iam desciscentes a veritate, quodammodo aduerfus ipsam arma induentes gentibus se copulauerant. Qui si vel nunc vera fide voluerint obsequia sanctissimæ legi deferre , intelligere poterunt , quantum sibi nutu Dei sit prouisum. Et hoc quidem , sanctissimi fratres , sperabam etiam in eis quibus ingenita est maxima dureties animi , posse reprehendi. Sed non profuit apud eos recta diiudicatio , neque in eorum sensus ingressa est diuinitas propitia. Re vera enim non immerito ab his procul abscesserit Christi clementia , in quibus manifesta luce

ANNO
CHRISTI
314. claret, huiusmodi esse, vt eos etiam a cælesti prouisione exosos cernamus. quæ in ipsos tanta vesania perseuerat, cum incredibili arrogantia persuadeant sibi quæ nec dici nec audiri fas est, desciscentes a recto iudicio dato, quo cælesti prouisione meum iudicium eos comperi postula-re. quæ vis malignitatis in eorumdem pectoribus perse-uerat. Quotiens a me iam ipso improbissimis aditionibus suis sunt condigna responsione oppressi ? qui vtique si hoc ante oculos habere voluissent, minime hoc ipsum interposuissent. Meum iudicium postulant, qui ipse iudicium Christi expecto. Dico enim vt se veritas habet, facerdotum iudicium ita debet haberi, ac si ipse Domi-nus residens iudicet. Nihil enim licet his aliud sentire, vel aliud iudicare, nisi quod Christi magisterio sunt e-docti. Quid igitur sentiunt maligni homines, officia vt vere dixit diaboli ? Perquirunt sæcularia, relinquentes cælestia. O rabida furoris audacia ! sicut in causis gentium fieri solet, appellationem interposuerunt. Evidem gen-tes, minora interdum iudicia refugientes, vbi iustiti a-de-prehendi potest, magis ad maiora iudicia au&toritate in-terposita ad appellationem se conferre sunt solitæ. Quid hi detraactores legis, qui renuentes cælesti iudicium, meum putauerunt postulandum, sic sentire de Christo saluatore ? Ecce iam proditores, ecce sine vlla acriori dis-quisitione, ipsi per semet prodiderunt facinora sua. Quæ ab ipsis sentitur humanitas, qui in ipso Deo immanes profilierunt ? Evidem, fratres carissimi, licet hæc in ipsis videantur deprehensa, nihilominus vos, qui Domini saluatoris sequimini viam, patientiam adhibete, da-ta his adhuc optione quid putent diligendum. ac si eos in hisdem videritis perseuerare, protinus cum his quos Do-minus dignos cultu suo iudicauit, proficisci & redite ad proprias fædes ; meique mementote, vt mei Saluator noſter ſemper misereatur. Ceterum direxi meos homi-nes, qui eosdem infandos deceptores religionis protinus ad comitatum meum perducant, vt ibi degant, ibi sibi mortem peruideant. Dedi quoque literas competentes ad eum, qui vicariam præfecturam per Africam tuetur, vt quotquot huius infanæ similes inuenierit, statim eos ad comitatum meum dirigat, ne vltorius sub tanta claritate

Optatus
lib. i. con-
tra Par-
men.

Concil. Tom. 2.

E ij

Dei nostri ea ab ipsis fiant, quæ maximam iracundiam cælestis prouidentiæ possint incitare. Incolumes vos Deus omnipotens tribuat votis meis & vestris per secula, fratres carissimi.

ANNO
CHRISTI
314.NOTÆ IACOBI SIRMONDI
SOCIETATIS IESV.

¹ *Epistola Constantini.*] Hanc epistolam, cum altera Synodica ad Siluestrum, primus ante annos XL. in lucem dedit P. Pithœus, & partem esse actorum Concilii Arelatenfis recte iudicauit. Ideo & nos illas suis hic locis reddendas curauimus.

² *Ælafio.*] Ita veteres schedæ Pithœanæ, pro quo alii postea conjecturæ indulgentes, *Ablanio* ediderunt. Quod vero vicarium Africæ appellauimus, nostra fuit coniectura, quia vicariæ potestati congrue videbantur quæ Ælafio præcipit Imperator.

³ *Correctore Siciliae.*] Interpres Eusebii corruptum naectus Græcum exemplar, Conductorem reddidit: & corrupte, nunc etiam in vulgatis κοντάκιον legitur, pro κοντάκιων. Siciliam enim, quæ consulares postea iudices habuit, Correctoribus aliquando paruisse confirmat vetus inscriptio Lilybætana: *Zenofilo v. c. Correctori prouincie Siciliae.*

⁴ *Epistola Synodi.*] Huic titulus in iisdem schedis: *Concilium Episcoporum Arelate celebratum, & directum Siluestro Episcopo.* Et hanc quoque agnoscunt antiquæ Canonum collectiones, vna Andegauensis, altera S. Benigni Diuionensis, quæ primum huius Concilii Canonem iisdem, quibus infra texitur, verbis proferunt: *Censuimus ergo Pascha Domini per orbem totum vna die celebrare.*

⁵ *Synodi editio vulgata.*] Quæ sola nimirum hactenus, cum subdito Episcoporum catalogo, Concilii huius nomine circumferebatur.

⁶ *Pasche Dominici.*] Aut legendum *Pasche Domini*, sicut in epistola Synodica, & apud Iuonem & Gratianum legitur; aut, vt optimi quique codices habent, *Pasche Dominicæ*, vnu apud multos tum recepto, qui in eo casu sic enuntiabant: vt Gaudentius Brixianus Tract. iv. *Indica Pasche observationem. & lex celebranda Pasche* apud eumdem Tract. viii. Item *dies future Pasche* in Concilio Maximianistarum, quod recitat Augustinus in expositione Psalmi xxxvi.

⁷ *De Afri.*] Certa lectio, quam asserunt codices antiqui, & epistola Synodica. Male in vulgatis & apud Gratianum legitur *De Arianiis*: Ariani siquidem exorti hoc tempore nondum erant.

⁸ *Vt nullus Episcopus alium Episcopum inculcat.*] Distinctus est Canon in vulgatis, & apud Burchardum & Iuonem, atque in collectione S. Benigni. Rectius autem, mea sententia, in codice Rhenensi, Fossatenfi, & aliis, cum superiore tamquam eius membrum coniungitur.

ANNO CHRISTI 314. ⁹ *De diaconibus urbicis.*] Canonem hunc sequenti, pro tribus qui vulgo male concepti erant, ex veterum librorum fide restituimus.

¹⁰ *Nomina Episcoporum.*] Secuti sumus in hoc indice codicem Corbeiensem, in quo Episcoporum nomina ciuitatum nominibus præponuntur, cum in aliis contra, ut in Rhemensi sicut in Suriana editione, postponantur hoc modo: *Ex prouincia Sicilia, ciuitate Syracusanorum, Chrestus Episcopus, Florus diaconus*, & ita deinceps in ceteris. Verum in Corbeieni pro Chreste legitur *Crescens*, quemadmodum in epistola Synodica, ut iure ambi queat, vtrum nomen fuerit Episcopi Syracusani.

¹¹ *Gentalis diaconus.*] Ita & in Rhemensi. in nonnullis tamen, *Gentalis Episcopus*, sicut in vulgatis.

¹² *De ciuitate Elofatum.*] Quidam *Tolosa*, vel *Tolosatum*, eorum fortasse iudicio, quibus minus nota erat ciuitas Elofatum.

¹³ *Rescriptum Constantini.*] Extat in iisdem schedis Pithœanis, seu Tilianis, post collationem Donatistarum editum cum hoc titulo: *Epistola imperatoris Constantini, vbi dixit quia pars Donati, quomodo forenses, sic litigant, ut denuntient & appellant, & Imperatorem desiderent audire post Episcoporum iudicia.* Pertinere autem (quod Pithœum non vidisse mirum est) ad Concilium Arelatense, tum aliis argumentis deprehendimus, tum indicio epistolæ CLXII. S. Augustini, vbi eamdem Constantini aduersus Donatistas detestacionem commemorat. Sed epistola Concilii, cui Constantinus respondet, haec tenus reperta non est.

NOTÆ SEVERINI BINII.

¹⁴ *Concilium Arelatense.*] Huius Concilii celebrati causa hæc est. Causa Cō-
Donatistæ Romæ Concilio sub Melchiade habito condemnati, a ciliī Arela-
sententia Episcoporum ad Imperatorem appellarent, ideo quod tēnīs.
Felicitis Aptungitani Episcopi traditoris, Cæcilianum, ut calumnia-
bantur, traditorem ordinantis causa & controuersia nihil defini- Ad Impera-
tum est. Constantinus imperator antequam appellantium senten- torem ap-
tiæ deferat, appellationem, qua ab Ecclesiastico iudicio ad sacerdotaliæ pellare hæ-
tribunal prouocabant, impiam & iniustum esse ostendit, eo fine, reticorum
ut temere appellantes ad pendum & acquiescendum inducat. Ve- est.
rum cum id, obstante eorum contumacia & seditione, frustra co-
natus esset, tandem ne qua illis denegata iustitia prætextus aut ex-
cusatio competerer, nouum iudicium decernit. Antequam tamen
illius initium fieret, simulque ea omnia, quæ in causa Felicitis Episco-
pi Aptungitani controuerterebantur, (hunc enim sicut & Cæcilia- pe
num de sacris voluminibus persecutori traditis Donatistæ accusa-
rant) vno iudicio finirentur, proconsuli Africano Imperator de-
mandat, ut de facto & traditione Felicitis Episcopi diligenter inqui-
rat, quidve inter ceteros testes Ingenuus scriba a Donatistis produ-
ctus deponeret, sedulo examinet. Quibus peractis, proconsul Feli-
citus

E iii

cis innocentiam & Donatistarum calumniam multis testimoniois confirmatam cognouit. Ipse enim Ingentius scriba ad calumnianum , mentiendum , & Cæciliani epistolam ad Felicem Episcopum scriptam (quam infra hic nunc recens excudimus) falsam dñm mercede conductus , metu tormentorum imminentium crimen falsi suapte sponte confessus est. Vnde , quod erat iusti iudicis officium , Felicem a calunnia Donatistarum absoluit. A qua sententia Ælianii proconsulis cum homines factiosi vicissim ad Imperatorem in Galliis morantem appellarent , proconsul per literas & acta proconsularia transmissa de tota causa eumdem Imperatorem informat: ipsum vero Ingentium scribam carceribus mancipatum detinet , vt confessionem ante semel in Africa editam , in Gallia , si necessum fuerit , coram Imperatore & Episcopis Ecclesiæ vicissim emitat & repeatat. Constantinus postquam tertia appellatio Donatistarum apud se interposita esset , literasque de rebus in Africa gestis accepisset , a Probiano Ælianii defuncti successore per literas (quas nos infra subiungimus) petiit Ingentium in Galliam transmitti , vt temere appellantes in omnium conspectu refutari possent. Et quia negotium Ecclesiasticum erat ; neque per se neque per suos magistratus , sed per Episcopos iudices illud definiri voluit: ideoque cum in Galliis moraretur , Arelate , quæ est ciuitas Galliæ , Concilium in causa Cæciliani habendum indixit , & ad illud plurimos Episcopos per literas eiusdem argumenti , (quarum exemplar est epistola Constantini ad Chrestum supra posita) ad singulos Metropolitanos scriptas conuocauit. Et , ne qui sumptuum difficultate territi venire recusarent , pro publico viatico assequendo a præsidibus prouinciarum tractorias literas iisdem dari scripto mandauit. de quo vide epistolam Constantini ad Ælafium supra.

Ad petitionem igitur imperatoris Constantini Arelate compauerunt Episcopi , non vt scribit Ado in Chronico , sexenti , sed ducenti dumtaxat illi , quos magna ex parte subscriptos habes ; et quorum numero Claudius & Vitus presbyteri , Eugenius & Cyriacus diaconi , nomine Pontificis Siluestri legationis munere fungentes , interfuerunt , & Concilio præsederunt. Quod autem præter morem Constantinus imperator adhuc catechumenus eidem interfuerit , id ipsum propter Donatistarum turbas ac seditiones arcendas petiuuisse : Patres vero propter causam Concilii , qua non agebatur de fide , sed de iudicio Cæciliani , quod facti erat , concessisse videntur.

Hi omnes prædicto loco congregati , dum ex actis proconsularibus , quid in Africa apud Ælianum proconsulem in hac causa definitum fuerat , cognouissent ; quidve Ingentius scriba de sua & aduersariorum impositura confitebatur , coram singuli audiuiissent , Cæcilianum innocentem secundo accusatum a calunnia aduersariorum schismaticorum Ecclesiastico iudicio secundo absoluunt. Si autem iudicium in Africa sub Æliano proconsule habitum annumeretur , triplici conformi sententia condemnati , nequaquam fuerant audiendi : quia tamen Imperator futurum sperabat , vt imperatoriam ma-

Ingentii re-
futmonium.Felix pro-
consulari
sententia
abfoluitur.Locus ha-
biti Conci-
lii Arela-
tensis.Tractorie
literæ Epi-
scopis da-
ta. de earu
forma vide
Baron.ann.
314. nu. 48.Quæ ratio-
ne Constan-
tinus adhuc
catechume-
nus Conci-
lio huic in-
terfuerit.Acta huius
Synodi
quæ.

ANNO CHRISTI 314. iestatem veriti, suo iudicio acquiescerent & obtemperarent; ad schifina Africane Ecclesiæ euitandum, quartæ eorum appellationi contra ius & æquitatem deferens, causæ cognitionem suscepit, & tandem post longam facti inquisitionem, hoc quod supra definitum est, confirmauit: quo euentu, videre est apud Baronium anno Christi 316. num. 61. & seqq.

Donatistæ
ter condæ-
nati appellan-
t ad Imperato-
rem.

Causa Cæciliæ absoluta, quæ ad optimum Ecclesiæ regimen pertinere videbantur, Patres Concilii Canonibus supra positis decreuerunt: quibus omnibus absolutis, Episcopi eadem munificentia ab Imperatore dimissi sunt, qua ad Concilium conuocati fuerant. Hæc ex S. Augustino epist. 68. Euseb. lib. 10. cap. 5. & ex Optato Mileuit. lib. contra Parmen. Baron. ann. 314. num. 21. & seqq. usque ad num. 72. exclusiue: item anno 316. num. 57. & seqq.

Canones
Concilii
quales.

Hoc Concilium a Donatistis depravatum & mutilatum fuisse, ex duplice causa colligimus: quarum prima est, quod Cæcilius Carthaginensis Episcopus in hac Synodo absolutus, presbyter dumtaxat appelletur in subscriptionibus. Secunda est quod octauo Canone rebaptizantes Donatistæ condemnati, id de Arianis statutum fuisse indicare voluerint. Baron. ann. 314. num. 52.

Hoc Con-
cilium a
Donatistis
depravatum.

^b *Celebratum.*] Hoc Concilium in Gallia consulibus Volusiano & Aniano celebratum, anno Christi 314. qui est Siluestri Pontificis primus, & Constantini imperatoris nonus, habitum esse, ex Fastis consularibus constat: quia cum consulatu Volusiani & Aniani, secundum veriorem temporis computationem, prædicti anni Pontificis & Imperatoris coincidunt. Vnde quod paulo post subiungitur, *Circa annum Domini trecentesimum vigesimum sextum*, ab aliquo superadditum fuisse certum est; cum exploratum sit, acta etiam Ecclesiastica non nisi consulibus consignari consueuisse. Nam ut anni a Christi adventu notarentur, a Dionysio Exiguo primo factum esse, Beda de ratione temporum cap. 45. testatur.

Tempus ce-
lebrati Cō-
cilii Arela-
tentis.

Quoto an-
no Christi
nati cele-
bratum sit.

^c *Domino & sanctissimo fratri Silvestro.*] His verbis continetur inscriptio & proemium illius Synodalis epistolæ, quam Episcopi una cum Canonibus a se statutis ad Siluestrum miserunt, ut ea quæ statuissent, ipse auctoritate Pontificia confirmaret, totique orbi obseruanda promulgaret. Integræ vero Synodicam epistolam vide supra.

^d *De observatione Pasche.*] Hoc Canone Patres id quod haetenus per Romanæ Ecclesiæ Episcopos fieri consuevit, denuo confirmarunt, nimirum, ut per Romanum Pontificem definiretur, eiusque literis ad vniuersos Christianos scriptis promulgaretur, quo potissimum tempore Pascha qualibet anno celebrandum foret, ne ex priuatis diuersorum suppurationibus illud diuersis temporibus celebratum, suspicionem schismatis in Ecclesia exorti præbere posset. Baron. num. 59. Dum autem Nicæni Concilii tempore apud fideles diuersa suppuratione deceptos, non iisdem Dominicis Pascha celebrari contingeret, Ægyptiisque peculiarem scientiam Astrologiæ sibi vendicarent, placuit sanctæ Synodo Nicæna Alexandrino Epi-

Tempus ce-
lebrandi
Paschatis
Alexandri-
nus Roma-
no Pontifi-
ciscribebat;
Pontifex
vero per to-
tum orbem
promulga-
bat.

scopo, eiusque successoribus imponere, vt illi ex officio, quo potissimum die singulis annis Pascha celebrandum foret, Romanæ Ecclesiæ Episcopis primum significant; a quibus reliquæ omnes Ecclesiæ certiores redderentur. Hæc, quamdiu Catholicæ communionis in Ecclesia Alexandrina Episcopi sederunt, obseruata fuisse S. Leo epist. 64. testatur. Vide Baron. ann. 325. num. 110. & III.

Can. 4.
Agitatores
eſſe in ſpe-
ſaculis
Circenſib.
Christianis
cur ſit in-
terdictum.

Can. 6.
Catechu-
meni non
per recon-
ciliatiuum
fed per ce-
remonia-
le baptifimi
recipiendi.

Can. 7.
Schifmatici
& heretici
a magiftra-
tibus arcen-
tur.

Can. 8.
Donatifta
rebaptiza-
bant.

Can. 9.

Can. 13.
Donatus
lafpos ad
penitentiā
& functio-
nem epi-
ſcopalē re-
cipiens cō-
demnatur.

^e *De agitatoribus qui fideles ſunt.*] Cum frequenter accideret, vt Christiani qui in Circenisbus ſpectaculis aurigæ & agitatores erant diuersarum factionum, in legem Ecclesiasticam peccantes, a communione Catholicæ exciderent, eorumque quibus inſeruiebant, factionibus ſeſe implicarent, ac demum inter ipſos fideles, pro diuerſo affectu erga aurigas, diuersæ factiones & ſtudia orirentur, vt conflat ex iis qua S. Hieronymus tradit in rebus gestis S. Hilarionis: ad hæc omnia incommoda & pericula euitanda, S. Synodus noluit Christianos in Circu agitatores agere. Baron. num. 60.

^f *De his qui in infirmitate credere volunt.*] Hic Canon intelligentius eſt de manuum impositione ceremoniali illa, qua in baptismo adhiberi ſolet. De qua Auguſtinus lib. 3. de vnico baptismo cap. 10. loquens, ait: *Quid enim eſt aliud manus impositio, niſi oratio ſuper hominem?* Item illud eiusdem Auguſt. lib. 2. de pecc. meritis & remiſſ. cap. 26. vbi ait: Catechumenos ſecundum quemdam modum ſuum per ſignum Chriſti, & orationem manus impositionis ſanctificari: Ut iſdem manus impositio reconciliatiua imponatur, nefas eſt & plane illicitum.

^g *De prefidibus qui fideles.*] Hanc legem optimo reip. statui vtilem, qua schifmatici atque heretici a præfecturis, ceterisque magistratis penitus excludendi forent, ipſo Constantino imperatore auctore promulgatam eſſe, inde colligere licet, quod huic ſacro Conuentui Imperator ipſe interfuerit, nihilque contradixerit. Vide Baron. præd. loco.

^h *De Arianis qui propria lege ſua.*] Occaſione Donatistarū, quos uis ad ſe trans fugas baptizatos, velut immundos & traditione pollutos rebaptizantium, hac Synodo confirmatur id, quod ante ſtatutū fuit; nimurum eorum dumtaxat baptismum iterandum eſſe, qui non ea forma, qua ſolet vti Ecclesia, per expreſſam ſcilicet ſacrosanctæ Trinitatis inuocationem baptizati eſſent. Vide Notas ad Can. Apost. 58.

ⁱ *De his qui Confessorum literas.*] De literis confessoriis & communicatoriis vide Notas noſtras in vitam Sixti I. & ad Concil. Eliberit.

^k *De his qui scripturas.*] Optat. Mileuit, lib. 1. contra Parm. ſcribit Donatum a Caſisnigris dupli ci de cauſa condemnatum fuſſe; tum quod rebaptizaffer, tum quod Episcopis lafpos manum impoſiſſet; ſic, vt in Ecclesiæ communionem recepti, in functione & munere Episcopali adhuc perſeuerarent. Quod cum Donatus ſchifmaticus contra disciplinam Ecclesiasticam facere præſumpſiſſet, ne præſumptum ſcelus latius ferperet, hanc regulam ſtaterunt. Baron. præd. ann. num. 62.

^l *De*

ANNO CHRISTI 314. ¹ De his qui falso accusant.] Cum Patres Concilii Cæcilianum & Felicem Aptungitanum calumniis circumuentos fuisse, ex actis causæ coram se ventilatae probe cognouissent, aduersus falsos accusatores hoc decretum ediderunt.

Canōn 14.
Decretum
aduersus
falsos ac-
cusatores
Episcopo-
rum.

^m Chrestus Episcopus.] Ducentorum Episcoporum, qui huic Concilio, teste August. aduersus Parmen. lib. 1. cap. 5. interfuerant, nomina quædam hic subscribuntur. Eadem vero prioribus editionibus Conciliorum, secundæ Arelatenſi Synodo præfixa fuerunt, sed mendose & cum graui errore. Nemo enim ferē omnium Episcoporum hic subscriptorum ea tempora attigit, quibus Arelatenſe Concilium secundum celebratum est. Canones in eo positi euidentissime ostendunt, illud non modo post Concilium Nicænum, verum etiam post hæresim Photini emergentem, postque Vafensem Concilium, celebratum esse; quo tempore Episcopos omnes hic subscriptos non superuixisse, certum est. Maternum Agrrippinensem annum Christi 346. Verum Episcopum Viennensem 337. non excessisse, successorum tempora indicant: accedit, quod non tantum Maternus Colonensis, sed etiam Marinus Arelatenſis, Merocles Mediolanensis, Probus Capuanus, Rheticius Augustodunensis, Episcopi, Romano Concilio sub Melchiade habito anno 313. auctore Optato Mileuitano libro primo contra Parmen. interfuisse conscribuntur: vt ergo iidem Vafensi Concilio interfuerint, credibile non est. Hæc eadem inscriptione ibidem posita confirmantur, quæ sic habet: *Celebratum est autem idem Concilium tempore beati Silvestri, &c. Volusiano & Aniano viris clarissimis consulibus*, anno nimirum vndecimo ante Nicænum Concilium.

Acta Eccle-
siastica
Chronolo-
gia nativi-
tatis Chri-
sti a Diony-
sio notari-
cepta.
Subscri-
ptiones E-
piscoporū
trāpolitæ.

Nomina Episcoporum mendose admodum subscripta reperiuntur. Nam loco Meroclis Episcopi Mediolanensis, Orosius; loco Probi Episcopi Capuani, qui simul ambo Romano Concilio sub Melchiade, vt ex Optato Mileuitano constat, interfuerunt, Proterius legitur. Et qui grauissimus est error, loco Chresti, habent Sixtum Syracusanum Episcopum, vt ex Luciano in Philop. patet: quasi nimirum indecorum fuerit, proprio nomine, quod gentilibus æque vsitatum erat, aliquem Christianum appellari: & pro Amansio Rhemensi Episcopo, ac Primogenito diacono, corrupte (vt apud Flooardum lib. 1. cap. 5. patet) habent Ibethanium seu Betaulium. Vide Baron. ann. 314. num. 51. Quod scribit Ado in Chron. cum Marino Arelatenſi Claudium Viennensem huic Concilio interfuisse, erroneum esse ostenditur; quia Verus illius antecessor hic subscriptus legitur. Causam errandi error in tempore habiti Concilii suppeditauit: putant enim tempore Nicæni Concilii primam Arelatenſi Synodus celebratam fuisse. Vide Baron. num. 19.

Nomina
subscriptio-
rum pluri-
ma mendo-
sa sunt.